

ტვიზის ორგანიზაციის მეთაურის მიხედვით, თვითმკვლელობის და გულმკერდული კითხვობის: „რა სურათი სთავადასობის—ყოველ წინააღმდეგობის იმართა, თუ ერთხელ და სამუდამოდ საქართველო შეიძინოს მიწა და მისი მატონ-პატონი გახდეს-სო?“

ვინც ოდნავადც კი იცნობს ჩვენს გულს, ის გვაპირთ გულგებობა, თუ როგორ ძალ-რბილია მისი მისი გულგებობა ჩვენს მიმართ. პირადად ჩვენთვის ეს საკითხი დღესაც თანადაა მხალდად მერვე საკითხი გამოსარკვევი, თუ ქრძია საქართველოდ როგორ შეიძინოს ერთხელ და სამოლოდ გულგებობა უმრავლესობამ? მართალია, დღეს სოფლებში ფული და გრადიანი მგობისი იქნა მართალია, რომ ჩვენი ქვეყნის ყველა კუთხეში ასეთი პირობები არ არის. შედარებით გულგებობა შეუძლიან ერთხელ და სამოლოდ შეიძინონ დღესაც მათი; გარდა ამისა სახელმწიფოს მიწის ფასი და გახდენ მის მატონ-პატონად, რომელიც ერთგულად გადამართა, თანადღობით მოუპოვონ და გაუმჯობესონ თვისი სამკვიდრო შეურნეობა. რაც შეეძლება ხელმძღვანელ მიწის მფლობელს, მათ სახელმწიფომ შეიძლება უნდა მისცეს შედეგობიან პირობებში, ყოველ წელიც გადასახადი, და არა იკავდეს გადამართვით ფული და დამატონ-პატონი საქართველოდ იმდენივე მიწა, რომელიც ვრცელ შედეგობად გულგებობს სურვილს, ასეთი შედეგობით საქართველოდ განსაკუთრებით იმ გულგებობს, რომელიც უფრო მეტიდაა კლასიკური, დღევანდელი სახელმწიფო-მემკვიდრეობის ტიპში, თანახმად დეტრების, ყოველ თავად-პატონს შეემატება თვითყოფილ ოჯახს თხოვრებელ ტენდენციას მისი შტოგებენ, ან შეიძლება დეტრები ბად-დენებს. ვერ უსამართლობა ის არის, რომ პირველ-ხარისხის მემკვიდრეობის 7 დეტრები ბად-დენებს, 15 დეტრები და სხვანაირი მიწის უდრია. თვით სახნავ მიწებზეც ხომ გარჩევას არის ნაკლები, არის ნაკლებად შეიძლება დანი მიწა და არის უფრო შეიძლება დანი მიწა; არის საჩუქარი მიწა, რომელიც არ უმეტესობა პატონს და არის ურწყავი მიწა, რომელიც უმეტესობა მიწის მფლობელს, მისი დასახე და უდრია.

14 დღის ბილი და ვინაში რომ 30 დღის სახნავ მიწაზე გაცილებით მეტი შეიძლება მისცეს პატონს, ეს არაა გარდასახადი უნდა იცოდეს. შეიძლება დიდი უსამართლობა იმ არის, რომ სახელმწიფო-მემკვიდრეობის ყოველ ოჯახს მემკვიდრეობისას ერთ რაოდენობას უტოვებენ მიწის, ეს იმ დროს, როდესაც არის ოჯახი მრავალ-ბიჭობიანი და არის ოჯახი მცირე-ბიჭობიანი. მაგალითად ერთ გაყრილ მის ჰეგს ცოლი და ერთი პატონი შეიძლება მერვე მისთან არიან ცოლსა და ორ შეიძლოს გარდა ორი, განსახარები და, დღეს და დღეს. ორივე მის, ორივე ოჯახში, ოცდაათათი დღესი მიწა. ეს არის სოციალისტური კანონი, სოციალისტური სიმართლე?

ან თუ ქალი უფლებებიანი კაცს გაუთანასწორებს, რატომ მის კი არ აძლენენ მიწა? ძველმა მთავრობამაც კი 1913 წლის კანონით დასა და მის ერთი და იგივე წილი მისცა და დღეს ჩვენი სოციალისტური მთავრობა რატოა სხვაგვარად ქალებს, ეს არის ენისიპაცია. ენა მინც თუ მიხვდებიან, რომ სოფელი თანასწორება მიუწოდებოდა.

დასასრულ უნდა აღვნიშნო, რომ სახელმწიფო, როგორც ყველასათვის ცნობილია, გულგებობა ვერ შეხდენს კარგი თვლით სახელმწიფო-მემკვიდრეობის ტიპს და მათ მუშაობას. მათ ხელში მიმკვლელების გადასვლა, რასაკვირველია, არავის მოსწონს. ზოგს ადრე-ადრე იმისა ციკ კი ამბობენ—ესენი თანადღობა უმეტესობის მოყვანილი არიან და როდესაც მემკვიდრეობის 200-სამის დღეს არ-ომევენ და ოცდაათი დღეს უტოვებენ, ზოგიერთს გულს არ ჰყურს მის ციკ-ათ დღესში მინც მისცეს მემკვიდრეობის დღეს. ეს ალბად უმეტესობის თანასწორება, რველო-პატონის ციკ-ათ დღესში, რომელიც ეგრო-მემკვიდრეობის ტიპში უწყობენ ეგრო-ფლობელს და „ბოლშევიკები“, სადაც თუ მოუყვრის ყოველი უფროსი უტოვს ტომის კაცი-კამია შეგარაზებულია და ამბობენ ჩვენ მოუშვებდნენ გულგებობს, რათა

არეგულირებთ საქართველოს თავის უფლებას, საქართველოს დამოუკიდებლობას სისხლის მარტვი ჩახარონ. კვლავ ისევ ისინი დღესაც კისერებ და ჩვენს მშრამელ ქართველ გლეხს მიწა მისცა ან სომხის ჩარე-შედეგებში პირიდან გამოკლავონ. ქართველ გლეხს დიდი სიფთხილე ჰპარავენ... მ. ოსმელია.

გ ა მ ი

დასავლეთის შრომობა.

გერმანიის ცნობა
ბერლინი. 15 ივლისი. კარნარინ-ციის რუბრიკების არხია. იპრის სამხრეთ დასავლეთით საარტილერიო დიდი ნაღების შემდეგ მოწინააღმდეგე გუმბინ დიდი ადრე დიწყო შედეგობა და საგრანოლად შეიქცა ჩვენი ჯარის მიღბარობის ხაზში. ლისს ორთავ ხარის მიელ დღეს საარტილერიო ცეცხლი იყო, სადა მთლიან საარტილერიო მოქმედება გაძლიერდა მთელს დანარჩენ ფრონტზე. გერმანიის კარნარინციის არხია. მდ. ენსა და მარნას შუა გაცხოველებული სახელმწიფო მოქმედება სწავლობს. სანტ-პიერ ვილის სახრეთით ქვეითი ჯარების ადგილობრივი ბრძოლა.

პალესტინის შრომობა.

ბტამბოლი. 15 ივლისი. სანდაროების მიდამოებში ჩვენი მიმე არტილერია მარჯვედ ვსარდა სად. რენდისთან მარჯვედ დღეს ერთი ბანაკს, რამდენიმე იმე-ფობა და ზღვის ნაპირისა და ტყის ლინდავის შუა. 13 და 14 ივლისს მდ. იორდანეს დასავლეთით ჩვენ ავიდეთ მოწინააღმდეგის პოზიციებისა ნაწილი და მიუხედავად მოწინააღმდეგის ძლიერი კონტრ-იერიშებისა, აღებული პოზიციის შევიწინააღმდეგე დიდი ხარისხი ნახა. ჩვენმა ჯარებმა შეუტეეს მდ. იორდანეს აღმასავლეთით და მოსპეს მოწინააღმდეგის გამაღმებული იერიშები. მოწინააღმდეგის ერთი ცხენოსანი დავიბი, რომელსაც ამეგებდა ჯავშნოვანი, ამ ბრძოლაში თავს დაგვიხა, მაგრამ ეს დავი-ზი თითქმის სულ მოგსპავა.

კობეგაგენი. 14 ივლისი. თანახმად დანიის ელჩის დეპეშისა დანიის გენერალი „აქლანდის ზღვაში დაღუპა. გადარა 11 კაცი. კაპიტანი ორთავს სტრუმანი და კამანდილი 15 კაცი ექიმის ვერ იპოვეს.

ბ რ ა ნ ი ბ ა

თავილისი.

კარონ მე-11-ის დამკრძალებ კომიტეტის კრება დანიშნულია დღეს მკათათვის 17-ს საღამოს სწორედ 7 საათზე (ხალის დროით) კათალიკოსის სასახლეში. წევრებს სთხოვთ უნათოდ დაესწონენ. კრება კანონიერად ჩითვლება, მიუხედავად დამსწრეთა რაოდენობისა.

მორიგი კრება ქართველ ექიმთა და ბუნების მეტყველთა სოციალურებისა შედგება დღეს ოთხსამათს 7 ნახ. ს. ფრეილინის ქუჩაზე № 11 შედეგობა პროგრამით: 1, მიმდინარე საქითებები, 2, გარკვევები: განხილვისა ექი. ვირსალის მახსენებისა, მართლდებულეანი საქ-მო-სასანდარო საქმის მოწყობისა საქართველოში, 3, მოხსენება ექ. ა. მალაშვილსა; როგორ უნდა მოეწყოს საქმიო სასანდარო საქმე საქართველოს ერთპირობის საზოგადოდ და ვერძოდ გოთის მახრამი და 4, მოხსენება ბ. ბუჩაძის „საქართველოს მცენებელობა“. შედეგობით გაიშვე პირნიც დაესწონ.

13 აგვისტოს, საღამოს 6 ს. რუბის ქუჩაზე, სოფ. მუხიანის მცხოვრები (ქუთ. გუბ.) დიდი ტრაგიკისი ქვეჩაგრა და ორავი ფეხები მოქრა. ახლო მომავალში შესდგება რკინის გზის მოსამსახურეთა „სტუდია“ ხმება და დას, რომ ფოთში შეგროვილი ნათესავდ დტოლოგიები, უმრავლესობა რუბები და ბერძენებისა გან შესდგება. დტოლოგიები უკიდურ

რეს გაკრებებს განიცდიან სურსათისა და ფულის უქონლობის გამო.
— ხარის ფრონტზე, ბრძოლა ბოლშევიკებსა და ჩვენს ჯარს შორის სწავრობებს სიხისა და ტუპანს შორის.
— ფოტო-ტელეგრაფის კომისარმა შეამდგომლობა ადრეა შინაგან საქმეთა სამინისტროს წინაშე: რადგან ცხოვრებაში დიდი დღეს ბოლშევიკების გამოსვლას, ხონის ფოტო-ტელეგრაფის განყოფილება გააძლიერდეს იქნას უმეტარ ადგილას, ან მიღებულ იქნას ზომები სახელმწიფო ქალებისა და მოსამსახურების დასაცავად.

16 ივლისის სომხის ნაციონალური საბჭო და მთავრობა ფრევანში გამგზავნა.
15 ივლისის ქალაქის საბჭოს კრება არ შედგა რადგანაც წევრები არ გამოცხადდნენ.
შაბათს, 13 ამ თვეს, გორში პარტიული კრება შესდგა. პარლამენტის ფრაქციის წევრმა შ. ქარტიძემ ფრაქციის მოქმედებაზე და ტუქტუაზე მოხსენება წარუდგინა კრებას. მსჯელობაში მონაწილეობა მიიღეს კრების თავმჯდომარემ ოქრობრიძემ, ნებურიშვილმა, ალ. გარსევანიშვილმა ბარბაქაძემ და სხ. კრებამ მიიწვირა ტუქტუა ფრაქციისა. დასასრულ კრებამ ერთხმად მიიღო რეზოლუცია, რომ აგა, სავსებით იზარებს ფრაქციის ტუქტუას და უზურვებს მას ნაყოფიერს მუშაობას ამ გზით.

ქართულ-გერმანულ საზოგადოების დამფუძნებელ კრება შესდგება კვირას 22 ივლისს დღის 11 ს. ივლისს საბჭოს ძველ ბინაზე (ფრეილინის ქ. № 11). რასაც აუწყებს გერმანიის განათლება მიღებულ ქართველთა და ასეთი საზოგადოების დაარსების თანამგძობით საზოგადოების საინიციატივო ჯგუფი—ფილოს. დოქტორ. მარგველაშვილი, რეტურ ლეისტი, გრ. ვეშაპელი, გ. ქიქოძე, ბ. პაპავა, ა. ასათიანი და სხ.
ხანჩერის რაიონში გაცხოველებული ბრძოლა სწავრობდა 6—10 ივლისს. ყვირალის ხეობა ს. კალაძე გაუმედილია წითელ-გვარდიელების მიერ. წამოყვანილია 60-დ ტყვე ბრძოლის რამდენიმე სეფაური მცხოვრები; ზოგი დანებრტეს სავსეს სასამართლოს გადაწყვეტილებით. გაკრულნი იკრიბებიან ს. კალასთან, საცა იმათი შტაბი იწყაფება. ხმები დღის, რომ მათ ხელმძღვანელობს უწევინ გამოცდილი ოფიცრები ჯიოშვილი და ხარაბაძე და სხ. წითელ-გვარდიის სხვა და სხვა მხრიდან ძალაგაძობა. აჯანყებულთაგან გაუმედილი ადგილებს მცხოვრებლები ბრუნდებიან და თავიანთი საქმეს განაგრძობენ. ყველგან მიტინგები ხდება ხალხის მომენტთან გასაცნობად. სახელმწიფო საქმეები აწყვილია, ორგანიზაციები დაშლილია. მიღებულია ზომები მათ აღსაფრინად. ოსების ბრძოლები ბოლშევიკებთან ერთად სოფლებს ეცემინ, მიტყავთ საქონელი, ანადგურებენ უქანს-კენელ სურსათს. ამ დღებში მოსალა-დნელია საბოლოო ლიკვაცია.

დამით, 14 ივლისს, კარული კორპუსის საგულე ხაზინის ფულის ყუთიდან უცნობმა გავიქცა 119 ათასი მან.; დარჩენს 4 კაცი—ყარული.
ამ უქანს-კენელ ორი დღის განმავლობაში ქალაქის საგამყოფოში მოყვანეს 83 კაცი ბოლშევიკი და ადგილმყოფებულნი და 15 სამეცა ადგილმყოფი. საგამყოფოს სხვა და სხვა განყოფილებაში 23 აღმოჩნდა ბოლშევიკი ადგილმყოფი. ბოლშევიკებმა გარდაიცვალა 30 კაცი, გამოფერა 9.

შესდგა კრება საქართველოს აგრარობების, სოფლის მეურნეების, მებადეების და მიწათ-მფლობელობის, საქართველოს სოფლის მეურნეთა კავშირის ორგანიზაციის მოწყობის კავშირში. შედეგობით და დამტკიცებულია წესი კავშირისა, რომლის მიზანია ხელი შეუწყოს სოფლის სამეურნეო მრეწველობის განვითარების საქართველოში, და აგრეთვე დაცვა სოფლის მეურნეთა ინტერესებისა.

9 ივლისს ტრამვარის მოსამსახურეთა კავშირის გამგეობამ ქალაქის თვითმართვლობის ფულის მომეტების შესახებ მოთხოვნილება წარუდგინა.
ფინანსთა სამინისტროს გადასახადების განყოფილება შეუდგა მისალების შეკრებას პირდაპირ და არა

პირდაპირ ერთდროულ გადასახადის დაწესების შესახებ.
13 და 15 ივლისს ფინანსთა სამინისტროში წყვილად იქნა კანონპროექტი თამბაქოს დაწესებულ გადასახადის გადღების შესახებ. კანონპროექტი მიღებულ იქნა, შესდგება თათბირი ყველა სამინისტროებისა, თამბაქოს მწარმოებელთა და მცოდნე პირთა მონაწილეობით. მოსალაღმდეგა მთავრობის წერილსაველის გახრდა ამ კანონპროექტის განხარცილებით.

მწიფდ მოქმედებას სამინისტროს სთხოვა მთავრობას ქართულ სასოფლო-სამეურნეოსთვის 55,100 მან. დახმარების სახით, მინამდე კი ხსენებულ საზოგადოებას ავანსად 20,000 მ. მიეცეს.
სომხთა რესპუბლიკის დიპლომატიურ წარმომადგენლად საქართველოს მთავრობისთან დაინიშნა არშაქჯამალიანი.
შინაგან საქმეთა სამინისტრო შეამდგომლობს მთავრობის წინაშე, რომ ქალაქი კავშირის საოლქო სამსახურის მიერ 2 მილიონი მან. კავშირის დაწესებულბათა ლიკვიაციისთვის.
შინაგან საქმეთა სამინისტრო შეამდგომლობს მთავრობის წინაშე 10,777 მან. ვალდების შესახებ სახანოთა თვითრის დასაცავად და მისთვის ცეცხლის მქონებელთა დასაქირავებლად.

მთავრობის საქმეთა მწარმოებლის თანამშემე მ. მღვდლიევი დაინიშნა თბილისის სამოსამართლო პალატის უფროს თამაჯიშვილად.
თბილისის დიდუბის დედას-მშობლის ეკლესიის სამრევლო ხაზბო პატივისცემით სთხოვს ახვევ ეკლესიის მრევლს, რომ დაესწროს სამრევლო კრებას, რომელიც დაინიშნულია კვირას, 21 ამა ივლისს ახალი სტილით, წირვის შემდეგ. განსახილველი საგნები: ა) გადაწყვეტილება ძვირფასნივთულობის შესახებ და ბ) არჩილ ნივთების ორის რწმუნებულისა და მათი ორის განდიდების საოლქო სამსახურისა და საოლქო სასამართლოს წევრთა არჩენებში მონაწილეობის მისაღებად. კრება კანონიერი იქნება, რამდენი წევრიც გამოცხადდება.

პარტიული ცნობარება

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის პირველ უბნის კომიტეტი აღსაფრებს რომ დღეს ოთხსამათს მკათათვის 17-ს კომიტეტის მიერ კომისიის (ოქლან ქ. № 28) გრ. ვეშაპელი წამოიხმას მის ენებას შედეგობით თანახმა: ეროვნულ დემოკრატიულ ფრაქციის ტუქტუა ეროვნულ სამსახურში. საღამოს 7 საათზე.
დღეს საღამოს სრულ 8 საათზე მთავარ კომიტეტის ბინაზე დანიშნულია მთავარ კომიტეტის და ეროვნულ სამსახურის ფრ. დემ. ფრაქციის შეერთებულ კრება. დასწრეთა ყველასათვის საგულედასწრება. ვისთვის ახანაგებს დანიშნულ დროზე მოვიდნენ.

შეცდომის განხილვა

გუშინდელი კრონიკა ახმ. არაქელიანის დახმარებაზე შედგომილი დანიშნობა. დასტამბულია იყო: საქართველოს პრეს-ბიუროს დეველებით დაცვა-დასაცავი და შესყვრისი სიტყვა წარმოსტევა საქ. პრეს-ბიუროს თამჯდამ. ა. ასათიანი; უნდა იყოს: თამჯდომარის ახმ. ასათიანი.

საქართველოს ეროვნული სამსახური

ხანაგდობს წარმომადგენლებს შეიქმნება ხანაგდობის მდგომარეობის შეხებას
რ. ივანიძე. ბატონო, ეროვნულ სამსახურს წევრნი შეიქმნება, რომელიც შეიქმნებენ მე ეროვნულ სამსახურს განსახილველად, გასაგები იქნება თქვენთვის უფრო, თუ ჩვენ გავხსენებთ ზოგიერთ მტულ საგულისსმო მოვლენებსა და ფაქტებს, რომლებსაც ადგილი ჰქონდათ საქათლის ოლქში რველო-პატონის დაწესებისთანავე, რამდენობა სანიგლოში რველო-პატონის შემდგომი უნდა გადაკრით მოგახსენიოთ, რომ მთავრობის სანიგლოში იმ თვითვე ჰქონდა სხვა, ასე ესტეკთ არ გმგავსებოდა იმას, რასაც ადგილი

ქ-ნდა სხვა კუთხეებში მანქანაზე „ეროვნული“ უმეტესობის წევრნი ხატა უმეტესად იმას, რომ ერთი ნაწილი მცხოვრებლებს—სახელმწიფო ქრისტიანი ინგლოვნი განიცდიან სიტყვატურ დღეს მცხოვრებთა დანარჩენ ნაწილისაგან.

პირველი ძალმომრეობითი აქტი მოახდინა ოლქში კარგად ცნობილია ეფუ-ფერდომი, რომელიც მოიწოდინა სოფელ ყორაღნელებს გამაშვილიანება. მათ შინ მამადიანთა პრეტენზიები ისე დიდი და კატეგორიული არ იყო, ამიტომ საგმარისი გახდა, რომ სანიგლოს შტადესი ეკონომიური და კუთვრული ცენტრი—ოფელი კახა გამოსარჩელებათ ყორაღნელებს, რომ ეფუ-ფერდომი და მის კომპანიის უქან დღესია. მაგრამ ფანტოკოსების გარდაწყვეტილება, ალბად, საბოლოო იყო. ბოროტ მიზნის შეასრულებლად მათ საპროდ დაინახეს ყოველივე დამკრავების დაძლევა და პირველ ყოვლისა, ჩამოხარება, ანუ უკეთ რომ ესტეკათა მოსპობა წარინებულ და ვეტორიტეტულ ინგლო-პოლისტიანებისა. ეს გარდაწყვეტილება სისრულეში მოიყვანეს საქართველოს მტრებმა: მათ მოწამებრივად გამოასალმეს წუთი სოფელ მახტვი ინგლო-მისიონერი მღ. მიხეილ ყულაშვილი; ერთი კვირის განმავლობაში მათგან ინახავდნენ 76 წლის მობუცს და მერე სოფელ მახრანის ტყეში ნახვირის ორმოში დასწყვეს. ვერაგულად მოკლეს აგრეთვე ოლქში პატივცემული და მოღვაწე გლეხი ნიკოლოზ საგნელაშვილი. რაც დრო გადიოდა, ინგლოთა დღენა და სეფაურიობა უფრო და უფრო ფართოვდებოდა: ძალით, მთარხების ამუშავებით, მტრებში შეიჭრეს ყარაღნის ქრისტიანები და გადაარჯულეს; ნუხის ხაზრის ადგილსიკანდების დაზიანებით დაესხნენ სოფ. ქოთუკლოს და გაძარცვეს ისე, რომ კარებინა და ფანჯარების ჩარჩობებიც ჩამოსხნეს; ათავა დაესხნენ სოფ. აღაიგელა, აღაიგელის და ბილას ადგილის დღებში შეიარაღებული იერიში მიტანეს სოფელ კახზე. უმთავრესი შემაჯობებელი—ნუხის მახრის ადგილსიკანდებმა და მკვიდრნი მუღალთათორები შეთანხმებით და ერთხელად მოქმედებენ, სოლო საქიროდ მიამჩნია ადგილში ადგილობრივ ლეკების ლოიალობა შედარებით. უკიდურესად შევიწროებულ ინგლო-ქრისტიანებს არა ერთხელ და ორხელ ხევენიოდა და მუღალთა მიუთაროავთ სხვა და სხვა დაწესებულებებისთვის სველსადავის, მაგრამ თითქმის ყველგან ყრულ შეპავდნენ ინგლოთა ვედრების. ხოლო ერთი დაწესებულება განთავსარჩეა ინგლოებს; მაგრამ ვინიღვან ამ დაწესებულებას არ მოეპოვება რეალი საშუალება დახმარების აღმოსაჩინად, იძულებული შეიქმნა მიემათა დღესგაციისათვის; მე მოგახსენებთ საკათოლიკო სამსახურს და მის მიერ აღავერდელ გეოსკოპის განგანგანა-სეფოკრებულ ინგლოების სანუგეშებლად. მართალია, ვისკომპონმა მოიარა ოლქი და მწიროდ მის ეფულს უქან მიტყვინდა მამადიანებისა საქონის რამაც მტრებამ ოლქში მდგომარეობა ამ „გეონიკით“ არ გამოკეთებულა. ვინც ოლქსა და იქ შექმნილ მდგომარეობას იცნობს რაინაგა, მისთვის ცადებ უცხადესი იყო, რომ სანიგლოში წესიერებისა და ეფემენტარული მოქალაქეობისა აღდგინისათვის საქირო იყო მიმართვა სრულიად სხვა ზომებისათვის.

პირველი ძალმომრეობითი აქტი მოახდინა ოლქში კარგად ცნობილია ეფუ-ფერდომი, რომელიც მოიწოდინა სოფელ ყორაღნელებს გამაშვილიანება. მათ შინ მამადიანთა პრეტენზიები ისე დიდი და კატეგორიული არ იყო, ამიტომ საგმარისი გახდა, რომ სანიგლოს შტადესი ეკონომიური და კუთვრული ცენტრი—ოფელი კახა გამოსარჩელებათ ყორაღნელებს, რომ ეფუ-ფერდომი და მის კომპანიის უქან დღესია. მაგრამ ფანტოკოსების გარდაწყვეტილება, ალბად, საბოლოო იყო. ბოროტ მიზნის შეასრულებლად მათ საპროდ დაინახეს ყოველივე დამკრავების დაძლევა და პირველ ყოვლისა, ჩამოხარება, ანუ უკეთ რომ ესტეკათა მოსპობა წარინებულ და ვეტორიტეტულ ინგლო-პოლისტიანებისა. ეს გარდაწყვეტილება სისრულეში მოიყვანეს საქართველოს მტრებმა: მათ მოწამებრივად გამოასალმეს წუთი სოფელ მახტვი ინგლო-მისიონერი მღ. მიხეილ ყულაშვილი; ერთი კვირის განმავლობაში მათგან ინახავდნენ 76 წლის მობუცს და მერე სოფელ მახრანის ტყეში ნახვირის ორმოში დასწყვეს. ვერაგულად მოკლეს აგრეთვე ოლქში პატივცემული და მოღვაწე გლეხი ნიკოლოზ საგნელაშვილი. რაც დრო გადიოდა, ინგლოთა დღენა და სეფაურიობა უფრო და უფრო ფართოვდებოდა: ძალით, მთარხების ამუშავებით, მტრებში შეიჭრეს ყარაღნის ქრისტიანები და გადაარჯულეს; ნუხის ხაზრის ადგილსიკანდების დაზიანებით დაესხნენ სოფ. ქოთუკლოს და გაძარცვეს ისე, რომ კარებინა და ფანჯარების ჩარჩობებიც ჩამოსხნეს; ათავა დაესხნენ სოფ. აღაიგელა, აღაიგელის და ბილას ადგილის დღებში შეიარაღებული იერიში მიტანეს სოფელ კახზე. უმთავრესი შემაჯობებელი—ნუხის მახრის ადგილსიკანდებმა და მკვიდრნი მუღალთათორები შეთანხმებით და ერთხელად მოქმედებენ, სოლო საქიროდ მიამჩნია ადგილში ადგილობრივ ლეკების ლოიალობა შედარებით. უკიდურესად შევიწროებულ ინგლო-ქრისტიანებს არა ერთხელ და ორხელ ხევენიოდა და მუღალთა მიუთაროავთ სხვა და სხვა დაწესებულებებისთვის სველსადავის, მაგრამ თითქმის ყველგან ყრულ შეპავდნენ ინგლოთა ვედრების. ხოლო ერთი დაწესებულება განთავსარჩეა ინგლოებს; მაგრამ ვინიღვან ამ დაწესებულებას არ მოეპოვება რეალი საშუალება დახმარების აღმოსაჩინად, იძულებული შეიქმნა მიემათა დღესგაციისათვის; მე მოგახსენებთ საკათოლიკო სამსახურს და მის მიერ აღავერდელ გეოსკოპის განგანგანა-სეფოკრებულ ინგლოების სანუგეშებლად. მართალია, ვისკომპონმა მოიარა ოლქი და მწიროდ მის ეფულს უქან მიტყვინდა მამადიანებისა საქონის რამაც მტრებამ ოლქში მდგომარეობა ამ „გეონიკით“ არ გამოკეთებულა. ვინც ოლქსა და იქ შექმნილ მდგომარეობას იცნობს რაინაგა, მისთვის ცადებ უცხადესი იყო, რომ სანიგლოში წესიერებისა და ეფემენტარული მოქალაქეობისა აღდგინისათვის საქირო იყო მიმართვა სრულიად სხვა ზომებისათვის.

პირველი ძალმომრეობითი აქტი მოახდინა ოლქში კარგად ცნობილია ეფუ-ფერდომი, რომელიც მოიწოდინა სოფელ ყორაღნელებს გამაშვილიანება. მათ შინ მამადიანთა პრეტენზიები ისე დიდი და კატეგორიული არ იყო, ამიტომ საგმარისი გახდა, რომ სანიგლოს შტადესი ეკონომიური და კუთვრული ცენტრი—ოფელი კახა გამოსარჩელებათ ყორაღნელებს, რომ ეფუ-ფერდომი და მის კომპანიის უქან დღესია. მაგრამ ფანტოკოსების გარდაწყვეტილება, ალბად, საბოლოო იყო. ბოროტ მიზნის შეასრულებლად მათ საპროდ დაინახეს ყოველივე დამკრავების დაძლევა და პირველ ყოვლისა, ჩამოხარება, ანუ უკეთ რომ ესტეკათა მოსპობა წარინებულ და ვეტორიტეტულ ინგლო-პოლისტიანებისა. ეს გარდაწყვეტილება სისრულეში მოიყვანეს საქართველოს მტრებმა: მათ მოწამებრივად გამოასალმეს წუთი სოფელ მახტვი ინგლო-მისიონერი მღ. მიხეილ ყულაშვილი; ერთი კვირის განმავლობაში მათგან ინახავდნენ 76 წლის მობუცს და მერე სოფელ მახრანის ტყეში ნახვირის ორმოში დასწყვეს. ვერაგულად მოკლეს აგრეთვე ოლქში პატივცემული და მოღვაწე გლეხი ნიკოლოზ საგნელაშვილი. რაც დრო გადიოდა, ინგლოთა დღენა და სეფაურიობა უფრო და უფრო ფართოვდებოდა: ძალით, მთარხების ამუშავებით, მტრებში შეიჭრეს ყარაღნის ქრისტიანები და გადაარჯულეს; ნუხის ხაზრის ადგილსიკანდების დაზიანებით დაესხნენ სოფ. ქოთუკლოს და გაძარცვეს ისე, რომ კარებინა და ფანჯარების ჩარჩობებიც ჩამოსხნეს; ათავა დაესხნენ სოფ. აღაიგელა, აღაიგელის და ბილას ადგილის დღებში შეიარაღებული იერიში მიტანეს სოფელ კახზე. უმთავრესი შემაჯობებელი—ნუხის მახრის ადგილსიკანდებმა და მკვიდრნი მუღალთათორები შეთანხმებით და ერთხელად მოქმედებენ, სოლო საქიროდ მიამჩნია ადგილში ადგილობრივ ლეკების ლოიალობა შედარებით. უკიდურესად შევიწროებულ ინგლო-ქრისტიანებს არა ერთხელ და ორხელ ხევენიოდა და მუღალთა მიუთაროავთ სხვა და სხვა დაწესებულებებისთვის სველსადავის, მაგრამ თითქმის ყველგან ყრულ შეპავდნენ ინგლოთა ვედრების. ხოლო ერთი დაწესებულება განთავსარჩეა ინგლოებს; მაგრამ ვინიღვან ამ დაწესებულებას არ მოეპოვება რეალი საშუალება დახმარების აღმოსაჩინად, იძულებული შეიქმნა მიემათა დღესგაციისათვის; მე მოგახსენებთ საკათოლიკო სამსახურს და მის მიერ აღავერდელ გეოსკოპის განგანგანა-სეფოკრებულ ინგლოების სანუგეშებლად. მართალია, ვისკომპონმა მოიარა ოლქი და მწიროდ მის ეფულს უქან მიტყვინდა მამადიანებისა საქონის რამაც მტრებამ ოლქში მდგომარეობა ამ „გეონიკით“ არ გამოკეთებულა. ვინც ოლქსა და იქ შექმნილ მდგომარეობას იცნობს რაინაგა, მისთვის ცადებ უცხადესი იყო, რომ სანიგლოში წესიერებისა და ეფემენტარული მოქალაქეობისა აღდგინისათვის საქირო იყო მიმართვა სრულიად სხვა ზომებისათვის.

პირველი ძალმომრეობითი აქტი მოახდინა ოლქში კარგად ცნობილია ეფუ-ფერდომი, რომელიც მოიწოდინა სოფელ ყორაღნელებს გამაშვილიანება. მათ შინ მამადიანთა პრეტენზიები ისე დიდი და კატეგორიული არ იყო, ამიტომ საგმარისი გახდა, რომ სანიგლოს შტადესი ეკონომიური და კუთვრული ცენტრი—ოფელი კახა

ბუნებრივად, მაგრამ, რაღაცა ეს ზო-
მა არ შეეფერებოდა ჩვენი ქვეყნის
არც სახელმწიფოებრივ-პოლიტიკურსა
და არც ეროვნულ ინტერესს, ჩვენი
მათ ვერჩივთ უკან წავიღოთ და გვი-
წოდებენ. ამის შემდეგ კი პრინციპ-
ლობის სიფრთხილად შეიკრებოდა
ლობზე გამოატანეს განაჩენი სახალ-
ხო მილიციის დაარსების თაობაზე ხა-
ლხის თავდაცვისათვის და ამ მიზნით
თბილისში გამოკვანდეს გლეხების ე-
პოქაცია. წესად იანვარში სხდომებზე
დამუშავდებოდა თბილისში შეიკრებულ
ზოგიერთ ინგოლოთა თანადასწრებით
წარსდგა კომისარიატის წინაშე გან-
ჩენის მოსახსენებლად და 100-ადგი-
ლოვანი „სახოგენელოდ განაჩენ-
ხლო მილიციის შესაიარაღებლად. იცით
რა გვიპასუხეს შინგან საქმეთა კო-
მისარის კანონდროვი? არამცა და არა!
ამ თაობიდან ნებართვას ვერ მიიღებთ,
რადგანაც დღეს რომ თქვენ იარაღის
ნებართვა მოგცეთ, ხვალ უარს ვერ
გვეტყვიან ლეკებსა და თათრებსა!
ჩვენ დაგვრჩენოდა მხოლოდ განცვიფ-
რება გამოგვეტოვა ასეთ პასუხის გა-
მო: თავიდან ფეხამდე იარაღში მჯა-
ლი ხალხი აძვალეკე ვებს საბრძოლო ინ-
გილოებს და შინგან სხდომის სამინი-
სტროში კიდევ უფილა ახრი მათი
შვიარადების შესახებ. ასე ესმოდა
მოგაღობა და არგოლტეორი წეს-
რიგის და ცხად ნებართვებზე კომი-
სარიატს. ერთი კი გვიჩივს იქ, რომ
წარსდგენილი იყავით მუშათა და უ-
არის კაცთა საბჭოს წინაშე ამავე თხო-
ვნით. ამ დამსახურებებში თავიგლო-
მარის ენახანება შემოგვიტოვა: არაღმ-
დროზე არ თხოვრთ იარაღი, ახლა
გვეღამე წაიდგოს“. ჩვენი კრძალვით მი-
ვივით, რომ დარწმუნებულნი ვიყავით
იმაში, რომ იარაღის გაცემის დროს
დაცული იქნებოდა ერთგვარი სიტუა-
ცია, რომლის ძალით იარაღი უნდა მი-
სწავლილი საკითხებისაგან ყველა
კუთხეს, და ამა იმთა მხალხლად
ვინც ათავსდები სხივებითა და მანი-
საციებით ათავსებდა იქნდა იარაღს.
უკიდურესამდე მიყვანილნი ახლა
გვხვდით მოგმართოთ თხოვნით—მი-
ვივით საბჭოს წევრს—რააა გვად-
გარჩინოთ ინგილოები განსაღებრები
საგან. რაგორც იყო, გვიწყალობეს
100 ბერდანი, მაგრამ საბრძოლო გლე-
ხებმა ესეც ვერ მიიტანეს შინამდე:
ახალისი გლეხი მათ თავს დაესხნენ
სოფელ ღმრალის მცხოვრებნი კომის-
არის მეთაურობით და წარსდგეს ნება-
დართული იარაღი, მიუხედავად იმი-
სა, რომ ინგილოები ჰქონდათ სათა-
დად დაწვეთვლებითა მოწყობილი. იმ
დროის მმართველობამ არც ამ აღმ-
წარსდგენლ ამბებს მიეცია ყურადღება.
აშკარა ვახავნი ლაუსჯუღნი და ჩინენ.
ყოველივე ეს იმისა მომასწავებელი
იყო, რომ ყოველად უკუტევილი და
განუგონებულმა ხალხმა იფიქრა,
აღბად მოსარბილა ქვეყნად აღმინი-
სტრაცია და სამართალი და იმ ყრად-
თა ბრძობებ და უკუტევილი წიქრ-
ბულემა გარკვეულად გვირგით
მიკა ხელი არახანადობას და მდიდ-
რი კუთხის დარბევს. ჩვენი შეკითხვა
მოგითხრობდათ, რომ მამაჰლინთა
ნაძირალების თავდაჯერობა იქმდე
მიღწვი, რომ აღუქრძალეს ქრისტიან-
ინგილოების მათივე ოფიცია და
შრომით მოკრებულ მინდვრის მოსაგ-
დის სახლში გადანიდგა. ამაზე უარს
ვდებარ მიღწევს აღმინიან თავბე-
ლობა!

სიბრძოლე მათთვის აღწევს იმნობა,
რომ ამიერ-კავკასიის სუბი-
რე წლის აპრილში ზეკათალის ოლქში
გარკვეულად მდგომარობის გამო-
სარკვევად გაგზავნა ოლქში სავანე-
ბი დელეგაცია, რომელშიაც შედიო-
დნენ სემის საცილდემოკრატული
ფრაქციის წევრი დაბინაიცი და
ზეკათალის ოლქის მცხოვრებნი მუს-
ლიმანი კარდამედი, ვიტყვი მზა-
ლოდ, რომ სემის საბრძოლველად
დელეგაცია შედგენილ ცხად ჰყოფს ამ
მიზნით მოწყობილ დელეგაციის
უფროსობას, მათ ურთობობას. სანი-
გლოში არსებულ განსაკუთრებულ
მწველ და მიძინე შედეგებით ილხე-
მდგომარობას აღნიშნავს, სხვათა ში-
რის, ამა წლის თიბათვის 10-ში ერო-
ვნულ საბჭოს თავდაჯერობის და

**სოფლის მეურნეობის
და ეროვნული საბჭოს
სამუშაო**

18 ივლისს შენდგა შეგროვებულ
სხდომა სოფლის მეურნეობის ოლქის
სოფლის მეურნეობის ოლქის საბჭოს
სამუშაო საბჭოს, რომელზედაც გან-
სახილველად ხელახლად იქნა დაყენ-
ბული საკითხი სოფლის მეურნეობის
და სოფლის მეურნეობის საბჭოს
შეადგენის შესახებ.

ახრთა გაცვლა გამოცვლის შემდეგ
კვლევა ფრაქციებში შემდეგი წინადა-
დებები წამოაყენეს:

დაშინაკუთხების ფრაქციამ წინა-
დადგა შეიკრება რომ სოფლის მეურ-
ნობა და სოფლის მეურნეობის საბჭო
in corpore დაუყოვნებლივ გადავიდეს
ერგონში.

სოფლის სახალხო პარტიამ წინადა-
დგა მისცა ეროვნული განსაჯების
მხოლოდ დელეგაცია განსაკუთრებულ
სწავლებლებზე მათ აღვიღებოდა შე-
გროვების მოსაწყობად.

სოც.დემ. ფრაქციამ უკან წაიღო
თავისი წინადადება, რომელითაც ერ-
გონში უნდა გადასულიყო ეროვნული
საბჭო, მხოლოდ არა მთელი შემად-
გენლობით და მონაწილეობა მიიღო
შემდეგ კამათში და კენჭს უყრდა.

სოც.რევ. ფრაქციამ წინადადება
მისცა სოფლის მეურნეობის და ერო-
ვნული საბჭოს, რომ ისინი წავიდნენ
ერგონში, შექმნიან იქ მთავრობა და
აღვიღებოდა ეროვნული საბჭო რა-
მელიც უნდადეს იქნება სოფლის
სახლბუღის ეროვნული საბჭო, ხოლო
ახლანდელი ეროვნული საბჭო ისევე
თბილისში დაბრუნდეს და სავრთაშო-
რისა წარმომადგენლობაში დარჩეს.

მთავრობის მეთაურმა რ. კახაზუ-
ნიმ განაცხადა, რომ თუ ეროვნულ
საბჭოს არა სურს სოფლის მეურნეობის
გადასვლა, მაშინ მან შეტყუანს სოფლის-
მეურნეობის ეროვნული საბჭო ისევე
თბილისში დაბრუნდეს და სავრთაშო-
რისა წარმომადგენლობაში დარჩეს.

მთავრობის მეთაურმა რ. კახაზუ-
ნიმ განაცხადა, რომ თუ ეროვნულ
საბჭოს არა სურს სოფლის მეურნეობის
გადასვლა, მაშინ მან შეტყუანს სოფლის-
მეურნეობის ეროვნული საბჭო ისევე
თბილისში დაბრუნდეს და სავრთაშო-
რისა წარმომადგენლობაში დარჩეს.

კენჭის ყრით 7 ხმით 5-ის წინადა-
დებამ გაიგა დაშინაკუთხების ფრაქ-
ციის წინადადება.

გულში, 16 ივლისს მთავრობა და
ერგონში საბჭო მთელი შემადგენ-
ლობით უნდა გაგზავნილიყო ერგ-
ონში.

განსი სავანეობის

განსი „ბოჩბას“ თანამშრომელთან
ბასის დროს ცუდმართვა კავკასიის
შესახებ სწავ და სხვა შეკითხვებზე
განაცხადა:

რაც შეეხება ასმალეთის მიერ ბე-
თონის ოლქის რეფორმების მიზნ-
ებს და თვისებურად საშუალებებით
რეფორმების ცხოვრებაში გატე-
ბას, ცუდმართვის სიტუაცია: რასაკვირ-
ველია წინდაწინვე აშკარა იყო, რომ
ასმალეთი ეტლებოლდნენ ძალდატან-
ებით გადასვლა მოელოდნათ მოსახლე-
ობაზე სასურველ შედეგების მისაწე-
ვად, თუმცა მათში იყო აზრები გერ-
მანიის დიპლომატიის წარმომადგენ-
ელი, მაგრამ იგი ვერ გეტყობდა გა-
გებებს ექთანის ოსმალეთის მთავრობაზე,
რომელსაც ეკუთვნის ბათუმი ბერესტის
ხელშეკრულებით, რადგან ეს ოსმალ-
ეთის შინაურ საქმეებში ჩარევა იქნე-
ბოდა. ყოველშემთხვევაში რეფორმ-
ების შედეგები კრატული იქნება გან-
ხილული ცხემლის კონფერენციებზე,
ასმალეთის ოსმალეთის დიპლომატი-
ის შედეგის შესახებ ცუდმართვის მხო-
ლოდ განხილვებიდან ცხადია და ხსნი-
ვდით იმით, რომ ოსმალეთის უარში
ბერესტის ოსმალეთის ბრძოლი ურთობა, რო-
მელნიც არ ემართილიან ოსმალეთის
სარწმუნოების დიპლომატიის და
ხსნიად ოსმალეთის მთავრობის დიპლო-
მატიის განხილვების შედეგად, ახლანდელ
დასამყარებლად და შედეგადრებელ
თვითნებობის ასლადგინებლად და ზეკა-
თალის ოლქის მცხოვრებნი ყველა ნა-
წილებს საეკონომიკური.

**ბერეგონა და სააკო-
ვალე**

რეხსტავში ჰაზემ (დამოუკ. სოც.)
თავის სატყუარა სიტყვა:
„გულში სტატუს-სერეგონა განც-
ხადა სახალხო ხელშეკრულებით ოსმა-
ლეთს უნდა დაუბრუნდეს 1878 წელს
წამოკრებილი ადგილები. ეს კატე-
გორიულად უნდა იქნას უარყოფი-
ლი. სხვა ხალხი უნდა იქნას ნათ-
ლად არის ნათქვამი, რომ ამ ოლქ-
ის მცხოვრებთ უფლება ენიჭებათ
თავიან გადასკან თავისი სახელმწი-
ფობრივი ვითარების საკითხი, მეზო-
ბელ სახელმწიფოებთან განსაკუთრ-
ებით ოსმალეთთან—შეთანხმებით. ამი-
ტომ ოსმალეთის შეჭრა ყარსას, ბა-
თონის და არტანუჯის ოლქებში ჰქა-
ნონია. ოსმალეთში არა თუ უნდა
შეიგროვან წინაგლა კავკასიაში, არა-
მედ მათ სრულდებით უნდა დასტოვან
კავკასია.

**ბერეგონა და სააკო-
ვალე**

რუსეთის ზოგიერთ განხილვებში („ნა-
შე სოფლის“, „ნოვია ვედოვოსტის“) მ-
მკვანს შეხედულობა ბერეგონის ზო-
გიერთი განხილვების ფუნ-კულმინის
სიტყვის შესახებ. ეს განხილვები ეგ-
ბიან რა სიტყვის ნაწილს საქართვე-
ლის რესპუბლიკის, სსსრ-ისთვის და
აღვიღებოდა შესახებ; აღნიშნავენ,
რომ სტამბოლის კონფერენციებზე შე-
ცვლილ იქნება ბათონის ხელშეკრუ-
ლებს ნაღვანეთს, შავ ზღვასა და კა-
ვკასიაზე წინაწარმის გულსთვის.
ამიტომ ამ ხელშეკრულების ძალით
ასმალეთის რეგონის დიპლომატიის
ისევე არ უნდა შეხედულოთ, თითქოს
ეს დიპლომატიის სანდუდამთა გადას-
ლიყვს მის ხელში.

გებინან რა კულმინის მიერ გამო-
თქმულ განხილვის და საქართველოს
ურთიერთობას, განხილვები იმ ახრს
გამოსტყვენ, რომ ეს ურთიერთობა-
ნი შედეგად საქართველოს პოლიტი-
კისა, რომელიც მან აწარმოდა რუსე-
თის რევოლუციის მიმართ. საქარა-
ველს უმთავრესად ის სამსახური მი-
უძღვის, რომ მან უარყო ბათონის
შინ, რომელსაც გახრწან მთელი რუსე-
თი და არა თუ გადაარჩინა თავისი
ქვეყნის ანატიკის, არამედ—შესძლო
სახელმწიფო რაგონის შიქრანაც-
ამაში განხილვები ხვდებენ თავდებს სა-
ქართველოს სახელმწიფობრივ განვი-
თარებისს და პეტიკოთენ, რომ საქ-
ართველოს სრული ფულები ექვს დეკ-
რდოს გერმანიის მფარველობას თა-
ვის გაგონის გასაფართოებლად
მთელ კავკასიაში. ზოგიერთი განხილ-
ვი იმ ახრს გამოსტყვენ, რომ თუ
საქართველო რეპუბლიკა ვერ შეინარჩუ-
ნება ბათონს, უკეთესი იქნებოდა ის
გადასულიყო საქართველოს რესპუ-
ბლიკის ხელში, ვიდრე ოსმალეთს ჩავ-
რდნოდა. ყველა განხილვით ერთდებ-
ია იმაში, რომ გერმანიის ინტერესი მო-
თხოვს ისეთ კონფორმაციას კავში-
რის დატყუარს საქართველოსთან, რომ
ქართველი ერის თავისუფალი, ნორმა-
ლური განვითარება ყველაფრით უზ-
რუნველყოფილი იქნეს.

**მინილ რეგონის გა-
სვლა ბერეგონა**

უკანსკენლად მიდებენ ცნობებით
მიხილ აღქმანდრეს ძე რამბროვი
სასწრაფოდ გადაიყვანეს ბერეგონი, იგი
ეგად იყო, ნერგონი ძლიერ ჰქონდა
აშლილი და სულიერი ფელმყოფობის
ნიშნები ემჩნეოდა. ამის გამო მსთან
სახალხოდ დაუშვეს მისი მიუღებლად
შეკრული მოსკოვის ნაფიცი ვეკლის შე-
რეგონისა, მდგანი მისი ინგლისე-
ლი დუანსონი და მისი მდგომარე მოსკო-
ვის ნაფიცი ვეკლი მოსკოვის ბერეგონ-
დით მთავრობის დიპლომატიის
ეგად. გამოიკვია, რომ მიხილ რომე-
ნივი განხრხხ ჩვენება თავს ეგად-
მყოფად და ისე მოხერხებულად, რომ
ბოლოშეკრული დაწმუნებული იყვნენ
მის აღადმყოფობაში და აღიადფრ
ყურადღებებს მის აღად ატყვენდენ.
ამავე დროს მათვედვი მოლაპარაკებას
აწარმოებდა ციმბირთან და კიდევ
მთავრობის მოსახლესურე.

თანხმება. ამის შემდეგ უნდა შეიკრებოდა
დუანსონისგან შეკრული მოსკოვის
გარდნილებით გადაცემული ხალხია,
რომელიც მის. რომანოვი ვითამ
მოსკოვის მ კავალით, ოსმალეთი და იქ
გამოსცა მანიფესტი, მანიფეს-
ტით ის კატეგორიულ უარს აცხადებს
ტახტზე და მოუწოდებს ხალხს დამ-
ფუძნებელ კრებინათვის.

**გეგმვითი საქმის პროვ.
პაპ. საგონალო კრება**

14 ივლისს მოხდა გეგმვითი საქმის
პროვ. კავ. საზოგადო კრება. განსა-
ხილველი იყო ტარითის საკითხი. მო-
ხსენება გააკეთა მდივანმა რუსულ ენა-
ზე. და რააც ზოგიერთმა კრების წე-
ვარმა მოახსენების ქართულად გადთა-
რგნა მოთხოვია, ამ დროს პატრიარ-
ხიცილენტი მოხდა. ასოთ-ამწვიობი ს.
კალაძე შეეკითხა მათ: როდის აქეთ
აქის, რომ ქართველებს რუსული ენა
დაეფიქდათ, საქართველოს დამოუკი-
რებლად გამოცხადებოს შემდეგ რომ
არ მოხდებოდა ესა? ამ სიტყვებში
რუს მხანგებში ტომის ცემა გამოი-
წვია. ჩვენი არ გვიკვირს კილძის სა-
ქილო, ყველა ოჯახში მოიპოვება
თითო მახინჯა, მაგრამ ჩვენთვის მოუ-
ლოდნელი იყო რუსი ანხანგების მო-
ქმელება. მათ კარგად იციან, რომ ქა-
რთულებს რუსული ენა უნდა კი არ
დაეფიქდათ, არამედ წინადაც არ
იცოდნენ ის კარგად და ხშირად თხო-
ვლობდნენ, რომ ლაპარაკი ქართულად
და უფიქროს. განსხვავება იმაშია,
რომ წინად ხვეწნა სკრდებოდათ
ამისთვის, ხვალ შეუძლიათ კანონით
მოითხოვონ ეს. მაგრამ დაგვიხილოთ
ამაზე ლაპარაკს თავი, ეს საკითხი
აღბად კიდევ დაისმება სხვა დროსაც
და რაგორც სასურველია ისე გლე-
კებმა. ესევე მინდა გვიჩვენეს გა-
ცენო კრების ანგარიში. რაგორც
ხელმოცა ვოქვი, ტარითის საკითხი
ნიჩილოა. აქ ორმა მამულელომ
ინიან თავი. ზოგიერთმა, რომელსაც
ქართველები შეადგენდენ და უკიდ-
რესმა, რომელშიაც რუსები, სომხები
და მოხალხეეკო და მოსკოვი ქარ-
თულები შედგოდნენ. პირველები ამ-
ბობდნენ, რომ საქმის მართლ უმართ-
ლების მომხილვის ვერ უშულის, საქი-
რისა მთავრობას დაეფიქრობით, ანატიკი-
სთან ბრძოლა გუდადვილოთ, ცხოვრე-
ბის ნორმალურ პირობებში ჩაყენებას
ხელი შეუწყოთ და ასე თანხანობით
მოესპოთ ის აუტანელი სიძვირე და
საქულოცია, რომელიც დღეს სულს
გლეხთაგოს. მეორენი კი გაიძახოდნენ:
რა ჩვენი საქმე მთავრობის დახმ-
არება, ჩვენი ჩვენი გზა გვქვს, მთავ-
რობას თვისი. ჩვენი გზა, უარე კი
გაძვირდა, მაშინამდე უმადგირების
მოხატობას საქირო, მოჩი და გავაგ-
დო. საკითხმა მიწავე ბსითა ში-
ლო. უმადგონობას ბლოკი შეადგენდა
და გვიტანეს კიდევ თავისი. უფრ-
დევ ცხრა კაცი იყო ჩაწერილი, რომ
საკითხი გამოარკვეულად გამოცხადდეს
და დაეგინეს უმადგირების მომხატობა
40—50 პოლიტიკოსი.

მდგომარეობა ჰქმნის შეგნების და
გასაქვარალი არ არის თუ ჩვენი რუს-
ი მხანგებთ დღეს აღადგინოთ ან-
გარიში აღად უშეგვენ. იმანი ცხად-
ფრენად არიან მომხატებულნი და
დროს უტყდინ, რომ აქტიურნი
რუსული კილანი „ხლებნი“ რუსებელ-
გაში გადაფრინდენ. ჩვენამ შე შე-
ვირვებს სომხების და ზოგიერთი ქა-
რთული მხანგების საქილო. ნუ
თუ ისინი უპირებენ სადმე გაქმნა?
გნოს წევრთაგან

განცხად

სახუბრისო ხალხებო საქმეთა ხა-
რებულეების და მომხატებულ შუა-
მადგათა ინტერესების გაუქმებისა.

1. გაუქმებულ იქმნეს ამ კანონის
გამოცეკების დღიდან: ა) თბილისისა
და ქუთაისის საგუბრისო საგლეხო
საქმეთა საქართველოში.

ბ) მამრიკებულ შუამადგათა და
მთა მოენეთა (თარჯინები) თანამ-
დებობანი თბილისის და ქუთაისის
გუბრნაების და გერევე უპირის
და სხუბის ოლქებში.

2. აღნიშნულ საგლეხო (სასოფლო)
საქმეთა საქართველოს ყოველი წე-
ვი და კანცელარის მოსამსახურე.

როგორც უბრალოდ ისე უფრო მეტად დაქირავებული, მომარაგებული შუამავალი და მისი მოწვევა დატოვებული იქნენ შუამავლის გარეშე საერთო წესით.

3. შემო აღნიშნულ მომარაგებულ შუამავალთა ყოველი ხაზზე დროებით გადაეცეს შესაბამის სათანადო მართვის კომისიას, ხოლო საგუბერნიო საგლეხო საკრებულოთა—გუბერნიის კომისიას შემდგომი სათანადო დაწესებულებათათვის გადასაცემად.

9 ივლისი 1918 წ. საქართველოს ერთიანი საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ჩხიძე საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარე ნ. უფრადანა.

ახლანდელი გდომარეობა და სხვა წესით დღის ღირსების ხარკები

გდომარეობის შემდეგს გადმოგვიყვანეს: ეს მშენებელი ხეობა, რომელიც უფრო დედალთა ეწოდებოდა, და მთელი ამ ხეობაში სტოკორობა მშენიდი, ბევრთა მშრომელი ქართველი გლეხობა, საშინელ გამოუკვრეველ მურაწიანებს. გინ არის ამ ქვეყანაში პატრონი, აღმნიშნულიცა, მოსამართლე, მტერი თუ მოყვარე, ახარცი იცის. ცრუს და მართალს, ასს თუ ქართულს გადუკიდია ვინცოცა და ყველა თავისუფალი სიმართლით პატრონობს ამ ქვეყანას და დიდგულს სამსახურს უწყობს. ხალხმა არ იცის ვისთან ინივლის და ვისგან მიიღოს სამართალი. ბევრჯერ ეს არამართლები პატრონები თითონ ერგვიან ხალხს საქვეყნო თანხის პირადი ინტერესების დასაცავად იმდენად და მერე მოიყვანონ აღსრულებად ში თანხისათვის განაჩენი, რაც სისხლის ღვრამდის მიიღოს. დამის რაინდები სძარცვდნენ ორიოდე გროსი მქონებელ ხალხს, რომლებშიც საშუალება მოკლებულნი არიან. მოსამართლეების განცხადებისასაც სადმე, ან სად განაცხადი! ვისთან გამოცხადდეს? პატრონი არსდა სიანს! ვაჭარი ვაჭრი შიშით ვეღარ მისულა რომ ნაკიდი საქონელი წამოიღოს. ეს ქვეყანა ხილის ქვეყანაა, ბავალობა ხანგათობა უნდა მიიღოს მისი რაიმე ხილის მოყვაროს. მაგრამ ვერც ერთი ბაღის პატრონი ვერ კისრულაბს რომ ეს ბავალი ანუ მისი მოყვამეორე შეიფაროს და გულმტკიცეყოლობით თიხავს სახლიდან, ერთ დამსაც ვერ გაგათვინებინებ და ნუ დამეფრთხვები, ამ ხეობას მარჯული კუარკულად ისვენის მინიღილი კაცები რომ მთავარი არაფერი შეიპაროს ამ ხეობაში და შემთხვევით თუ გაქირავებით მისულ მოქალაქე მინდილოსნებს, თანხისათვის გაგურნებულ რაჯაში, ნებას არ აძლევდნენ ეს ყარულდები, თავი შეეფარონ. აუ გათვს რომ ვიღაც შევიდა უკარ-უფარჯარო ატიადებულ სახლებში და მდამე მიდიან და ურახუნებენ, უსტვენენ და ყოველივე დასაფრთხობ საშუალებით ბნელ დამეში გაყოფი ფრთებიან. რის გამო შიშით ავთა ხდებიან ეს დაუცველი საბალო ქალები.

არც ერთი შემამულე ოსების ტერორიზმია! გამოცხადდეს აქაურმა პატრონებმა და ამ პრინციპს ანბარცილებდნენ. ნეტა რა მემამულეა სახლში მარბელი, კოლა, გოგია, ნინო ვებირიშვილისა და ვასალ მამაბლის რაჯანი? იქნებ ერთ დროში ჰქონდათ მართლა მამული და ენლა კი მათ ხელში რაღა მამული დარჩინა მემკვიდრეობით? არაფერი. უფროათ თითო-ორი დღის ბაღი და ვანაში, რა მელიც თავისთავი ხელით გაუქმებიათ, საიდგანაც მაგალითი აუღიანთ გლეხ ხალხს და მათაც მოუპოვებიათ ამით საღარიბო ცხოვრებისა. თუ რამე მათში საღარიბო ოსების მოსახლეობდნენ, მამული ჰქონიათ, ვალდებში გაჰყიდვით და ეს ამოღენი 60 ათასი დღესტანა მთა, საძოვარი, ტყე და სახანგი და სათიბი, რომლის იჯარას, ანუ შალბაშს ოსობა მემამულე მამაბლების სახარებლოდ შეესდესაც არ იხდებდნენ, აღიანაფის, უარბეგავის, სვეტილაკოვის, დღეს ყუთოვისისა, აქტემის, ფარალოვის, ვირაოვის, აღეკსანტრე და მარაოვის, ივანოვის და თვით ოსების და სხვათა, თვით ძველი პატრონები, მამაბლები, რომლებიც ხეკუბურების და ციკების

ქართო უფრო იღებდნენ ამ დიდი მამულის შემოსავლს, და ხელს უწყობდნენ დამეშუალ ოსებს, ბარში ჩამოსახლებას, მადლობის მაგორად ასე უღიერად ეპყრობიან და საქართველოს რესპუბლიკაში, როგორცა ჩანს, მათ ბღარ ეტყობებოთ, ისინი განწირული საკლავნი არიან, რომელთაც დღეს თუ ხელს მოგვნი ყველგან დასტოიან. ამ საკლავებს სოკლილა ურჩევნიან, ამას თვითვე ნატრობენ მაგრამ ამბობენ უღელთათ კაცს სული არ ამოუვთა და შიშით ეღიან იმ ბედნიერ დღეს, როცა ამ ტრაჯიკოს მოჩვენებინ. გინ არის მინიცა და მინიც ამ ქვეყანის წეს-რიგის ყურის მგლებელი, ოსების ერთიანი საბჭო თუ კომისიარი საქართველოს რესპუბლიკისა, უფრო კი პირველი, ხალხი თხოვლობს გაჩვენულ მდგომარეობას, ხალხს შიშის წარსა სტემს უკრე-გაგონილი და განცდილი პაფრობლების გრიალი, ზარბაზნების გრიალი და ვინცოცეების ტყა-ტყუცი გმინათ, ვშინიან რომ მეორედ აღდარ ვამეორდეს და დამხლები ფრთხილად ვფარებინა. მიწვევდით ხალხს საწყალ ამ ხეობის ხალხს, ვიერაჯულეთ, ჩაყენეთ ამ ხეობიდანაც რამე ქვეყნის სამსახურის საქმეში, აუბნობინეთ რომ ეს კუთხე და ეს ხალხი უპატრონი არ არის და მამინ თვით ქართველი ხალხი წინ აღუდგება ყოველივე მძაფრს და დაგზარბა თავის მფარველ მთავრობას და გაუფარებს მდგომარეობას. ხილის მოსავალე ამ ხეობაში საშუალოზე ნაკლებია. პირახულის მოსავალი ნოტიო ადგილებში კარგია. ხმელ ადგილებში მდარე, მშუმა როგორც ყველგან, აქაც ძვირია 15-20 მანათი დღეში პატრონის ხარჯით. პური კალა 400 მან. სიმინდი 300 მანათი დღე, ისიც ჩემად მაღლად. ამ ხეობაში სახლთა მამაბლისა და ვასილ მამაბლის ბაღ-ვენახები სახელმწიფო კულტურულ ღირებულებათ არის ცნობილი და უფროსობით არც სახელმწიფო პატრონობს და ვერც პატრონები მიპატრონებინ და პარტახტებს. მამულის მიმდები კომისია ვერ იქვერ მისულა. კარგა ხანია გზის გამოკეთებულმა ინიერებმა იიარეს კავკასიის ხიდის უღელტეხილის რაიმე კოლა აღის გადასახდის გზის გასაყვან სამშრომლობის, და გასურებული მუშაობა, შარშან დაგეგმულ გზაზე ამ გზით შეერთებინ ჩრდილო კავკასიის ოსები ქართლის ოსებთან და დაბეჭერენ ურთიერთობას, როგორც ვკონომურს, ისე კულტურულს და ხელიხელ ჩაივლებდნენ შეუდგობიან თავიანთ მიზნების განხორციელებას. აღბ-მიტევაბა ამ ქვეყანაში ჩამკვდელია. ხალხი მომავალს უკლოდ შეეკუბრებს.

პორეკოვნი

დღესასწაული ს. წარმშის (გორის მახ.) სოფ. წარმს ამშვენებს ჩვენ წინაპართა ღიღებული ნაშთი—წრომის ტაძარი. სამხრეთის კარგებს ზევით

თბილისის დიდუბის ღვთისმშობლის კალასიის სამრეკლო საგზო

პატრიარქის მით სიხოვს ამავე ეკლესიის მრევლს, რომ დაესწროს სამრეკლო კრებას, რომელიც დანიშნულია კვირას, 21 ამა ივლისს ახალი სტილით, წირვის შემდგ.

გონახალგები ხანგანა: ა) გაღმწვეტილები ძვირფას ნივთიულობის შესახებ და ბ) არჩენები მრევლის ორის რწმუნებულისა და მათი ორის კანდიდატისა საოლქო საბჭოს და საოლქო სასამართლოს წევრთა არჩენებში მონაწილეობის იხსადება.

კრება კანონიერი იქნება, რომდენი წევრები გამოცხადდება. 1-1708-1

გოთისკოვით საგურნალო ბორჯომის წყალი

ერთად ერთი წარმომადგენელი მიწოდ-მოქმედების სამინისტროსი, ბორჯომის წყლის ექსპლუატაციისა, ამით არწყებს მიტუმათ (პარტიოთით) მყადელებს, რომ ფას-დღეობით და ნიკად წყალი არავის გადგებენა. გაგონების დაუწყებელი მიწოდება უზრუნველყოფილია. მისამართი: ბორჯომის კანტონი, ბორჯომისკარტი. 10-978-10

თვალთადაც მოსჩინს შემდეგი ხუტური ასოთმთავრული წარწერა: წ-ო გ-სო ხ-ბ ჯ-ბა შ-გ. ეს წარწერა თ. ე-მ და სხვა ჩვენმა ისტორიკოსებმა ასე ამოიკითხეს: „წმიდა ეკლესიის სტენიანობა უპატრონი შეწყალე, ქართველები თ. ე. 1. 69 გვ. აი ეს წარწერა გვამცნებს, რომ იგი აგებულია მე-7 საუკუნეში. აქ მოხსენებული სტენის იხატობა ანუ იპატოსი იტალიის მხებ მდებარეობს მე II-რე რომელსაც გამოედა ქართლში 629-663 და რომელსაც ქ-ცოვ. იტყვის: „იყო მამუნებელ ეკლესიითა“ ქ-ცოვ. 1, 169. ემათა ვითარებას მისი დიდებული სიტოცლობა სავეტ სახე შეუშრავს, ამაყი, ცაში ატყორცნილი გუმბათი ტაძრის სახარავით შთანქმულია და მისი ძველმონილი ახროვანება და ბრწყინვალე სვეტები თან ჩაუტანია საუკუნოდ. დღეს განგებს მხოლოდ ტაძრის ნახევრად ნანგრევი კედლები დაუცავს და საჭურჭეღის ცის კამარა, რომელზედაც აქა იქ შეჩვენია იშვიათი (სოფიის კენჭით) მოზაიკური ხელოვნება წინაპართა ჩვენთა. დღეს ნანგრევი კედლები, ბარბაროსთაგან მანდილ და გვირგვინ მოხდილი, შეუტარებულა, აწ ამაყად და მდებარეულ გაკუბრებს მდამი ათვლიან-ყარულიან საქართველოს დაუძინებელ მოღარაჯე კავსიონის მთავრების სვეტად მწვერვალებს.

ტაძრის დიდებული კედლები და უტყვნი ჩუქურთმისანი ქვანი, ღრმად გულხატვანი, დამწებრებული, თვალცრემლიანნი და უტყპ ოსლთაგან გვერულ-წამებულნი, ერთხმად ხშითა მალისა დადადისთა მოუწოდებენ ქართლთაშიანთა შთამომავალს მრავალწინულ სამშობლოს საკეთილდღეოდ მუშაობისთვის.

ასეთია ეს წინაპართა დიდების და უფლებების მდებარეული ძველი და მწარე ქვითიანი მოუწოდებს სამშობლოს გმირთ მტერთა ზედა. 1/15 თბილისის ნანგრევთა შორის, სხვა და სხვა კუთხიდან შეკრებილი ხალხი, დღის შიშით დღესასწაულობდნენ მის დღეობას წმ. ანდრეას და მოწოდებით თავისსა სტემდნენ მის სიწმიდეს: მოხუცი მუხლის ჩოქვით უფლიდენ გარეშე, ხოლო ახალგაზდანი სხვადასხვა საკრავით. ოთხი კუთხიდან მოიხილა ჯგუფ-ჯგუფად დაყოფილი ახალგაზდათა ახალგაზდა გლეხის ამატოვებელი სიმღერები. ბუნება თითქოს თანაუგრძობდა ქმუტთა აღტაცებს და სახე სრულებით გაფრთხილებული ამ სახანაოთ, დუმილით მისჩერებოდა დიდებულ სურათს. მუსიკითი გამოიხილა თვალდები მათ სამზერად უხვად პვენდა თავის ცხოველმყოფელ ოქროსფერ სხივებს, სხვინი სავანეს ნანგრევ კედლებს ჰკაცნიდნენ, და ეკლესიისკენდნენ ხოლო კედელთაგან ანარეკლი სივი ნელის მადლობის ციმციმით და აღტრისით თავს უკრავდა მის გარეშე შიმოკრებულ მოხუცებულთა და ქმუტთა.

ასეთია სახე მისი და ესრეთ მოუწოდებს შთამომავალთა ქართლისათა. გ. ხიდაშინი.

სამრეკლო საგზო

გონახალგები ხანგანა: ა) გაღმწვეტილები ძვირფას ნივთიულობის შესახებ და ბ) არჩენები მრევლის ორის რწმუნებულისა და მათი ორის კანდიდატისა საოლქო საბჭოს და საოლქო სასამართლოს წევრთა არჩენებში მონაწილეობის იხსადება.

კრება კანონიერი იქნება, რომდენი წევრები გამოცხადდება. 1-1708-1

გოთისკოვით საგურნალო ბორჯომის წყალი

ერთად ერთი წარმომადგენელი მიწოდ-მოქმედების სამინისტროსი, ბორჯომის წყლის ექსპლუატაციისა, ამით არწყებს მიტუმათ (პარტიოთით) მყადელებს, რომ ფას-დღეობით და ნიკად წყალი არავის გადგებენა. გაგონების დაუწყებელი მიწოდება უზრუნველყოფილია. მისამართი: ბორჯომის კანტონი, ბორჯომისკარტი. 10-978-10

პარასკევს, 19 ივლისს, საღამოს 7 საათზე (კვირდღით) სამეურნეო ბანკის დარბაზში უმადება საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ქალაქ თბილისის გოგრა ჩაიონის წევრთა საზოგადო კრება საზღვარ-გარეთელ ქართველთ, ეროვნულ კომიტეტის წევრნი. მდებარეობილი ამ დღეობი დაგურნებული ძ. სტამბლიდან წამოიტხავს მოხსენებას: „ჩვენი მუშაობა საზღვარ გარეშე“

თბილისის საოკად-აგნაურო საადვილ-გაგაურო ბანკის გაგაურო ამით აცხადებს რომ საჯარო ვაჭრობით გაყიდვა უძრავი ქონების სესხის შემოუტანლობის გამო დანიშნულია 1918 წ. აგვისტოს. დაწერილბათი ცნობები აღნიშნულია გვ. „კავკასის“ 6 ივლისის № 138 ში

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ქ. თბილისის გოგრა ჩაიონის კომისიის ბინა ქანცეღარი და შოველ დღე, კვირა შემთხვის გარდა, 10-2 საათამდის და 7-8 ს. საღ. (ახალ დროთი.

ოთხშაბათს, 17 ივლისს, საღამოს 7 საათზე (ახალი დროთი) მოხდება საქ. ეროვნ.-დემ. პარტიის ქ. თბილისის ჩაიონის წევრთა საზოგადო კრება წმ წამოიტხავს მოხსენებას: ეროვნულ-დემოკრატიულ წრამციის ტაბტიკა ეროვნულ საბჭოში

თბილისის ქალაქის გაგაურო ამით აცხადებს, რომ თანხმად ამ წლის 17 ივლისის თათბირის დადგენილების ცხენებელ გადასახადი ქალაქის სასარგებლოდ გადიდებულია 1918 წ. პირველ იანვრიდან-პირველი რიგის ცხენებზე 100 მან. მეორე რიგისა 80 მან. და მესამე რიგისა 50 მან., ხოლო ატვლომობილების გადასახადი დანიშნული 100 მან. თვითოველ ცხენის ძალაზე. ვაცნობებთ რა მხ. გეტორობილების და ცხენების პატრონთ, თბილისის ქალაქის გამგეობა წინააღმდეგს აძლევს ერთი კვირის განმავლობაში ამ დროდანი შემოიტანონ 1918 წლის კუთხილი დამატებითი გადასახადები ქალაქის სასარგებლოდ. წინააღმდეგ შემთხვევაში, თუ გადასახადები დანიშნულ ვალდებ არ იქნენ შემოიტანილი, გამგეობა მკაცრ ზომებს მიიღებს.

მედიცინის დოქტორი მიუხანინი უნდაჩინებინა ნ. ლ. სპირაშვილი იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე 12-2 შუადღე და 4-5 საღ. შინაგანი, ბავშვების, სანბნო და საშვილოსნოს სნულებანი, ნიკოლეგის ქუჩა № 7, სიმბოფაის აფთაქის გვერდზე. 2 თა-1658.

მ. ი. ხანგაძე ასისინტი მოსკოვის სამხტორიუმ-სამკურნალო ექ. ნ. მ. კიშინის იღებს შინაგან და ნერვების ავადმყოფთ (პნოტრეობით) სამშობლოთით, ოთხ-შობლოთით, სტუთობათობით და პარასკევითი ნაშუადღეგის 8 ს.-5 საათამდე. ოლდას ქუჩა № 22.

მ. ი. ხანგაძე თბილისის მისკოვის სამხტორიუმ-სამკურნალო ექ. ნ. მ. კიშინის იღებს შინაგან და ნერვების ავადმყოფთ (პნოტრეობით) სამშობლოთით, ოთხ-შობლოთით, სტუთობათობით და პარასკევითი ნაშუადღეგის 8 ს.-5 საათამდე. ოლდას ქუჩა № 22.

მ. ი. ხანგაძე თბილისის მისკოვის სამხტორიუმ-სამკურნალო ექ. ნ. მ. კიშინის იღებს შინაგან და ნერვების ავადმყოფთ (პნოტრეობით) სამშობლოთით, ოთხ-შობლოთით, სტუთობათობით და პარასკევითი ნაშუადღეგის 8 ს.-5 საათამდე. ოლდას ქუჩა № 22.

სამკურნალო კაბინეთი ექიმ ალექსანდრე დავითის ძის კეკელიასი იღებს კანისა, ვენერული და სიფილისით ავადმყოფებს (914-ს და 606-ს უმზაბუნება) ავადმყოფთა მიღება ქალაქისა და ბავშვთათვის 4-5 დანარჩენები 5-8 საათამდე საღამოთი. მიხეილის პრასპექტი № 116 სასტუმრო „ნოვოს პირეპირი“ ტელეფონი 14-28.

მ. ი. ხანგაძე თბილისის მისკოვის სამხტორიუმ-სამკურნალო ექ. ნ. მ. კიშინის იღებს შინაგან და ნერვების ავადმყოფთ (პნოტრეობით) სამშობლოთით, ოთხ-შობლოთით, სტუთობათობით და პარასკევითი ნაშუადღეგის 8 ს.-5 საათამდე. ოლდას ქუჩა № 22.

მ. ი. ხანგაძე თბილისის მისკოვის სამხტორიუმ-სამკურნალო ექ. ნ. მ. კიშინის იღებს შინაგან და ნერვების ავადმყოფთ (პნოტრეობით) სამშობლოთით, ოთხ-შობლოთით, სტუთობათობით და პარასკევითი ნაშუადღეგის 8 ს.-5 საათამდე. ოლდას ქუჩა № 22.

მ. ი. ხანგაძე თბილისის მისკოვის სამხტორიუმ-სამკურნალო ექ. ნ. მ. კიშინის იღებს შინაგან და ნერვების ავადმყოფთ (პნოტრეობით) სამშობლოთით, ოთხ-შობლოთით, სტუთობათობით და პარასკევითი ნაშუადღეგის 8 ს.-5 საათამდე. ოლდას ქუჩა № 22.

მ. ი. ხანგაძე თბილისის მისკოვის სამხტორიუმ-სამკურნალო ექ. ნ. მ. კიშინის იღებს შინაგან და ნერვების ავადმყოფთ (პნოტრეობით) სამშობლოთით, ოთხ-შობლოთით, სტუთობათობით და პარასკევითი ნაშუადღეგის 8 ს.-5 საათამდე. ოლდას ქუჩა № 22.